

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 50 Lei
 Pe jumătate de an . . . . . 25 „
 Pe un pătrar de an . . . . . 12 1/2 „
 Un număr . . . . . 1 Leu.
 Pentru străinătate pe un an . . . . . 80 Lei.

Manuscrisele nu se inapoiează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:
 Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei.

„Catihizarea în școlile primare“.

Cuvânt ținut de Dr. PETRU BARBU la adunarea secției eparhiei Caransebeș a Asociațiunii clerului „Andrei Șaguna” în 5/18 Octomvrie 1923.

(Continuare)

De unde scot cunoștințele și învățăturile bisericesti stabilite pentru elevii mei? De a dreptul din Catihism? Nu. Ar fi o absurditate — ceeace nu admit catiheții noștri învechiți — să-mi constring elevii, să memorizeze din Catihism (fie acest Catihism mic sau mijlociu sau mare) învățăturile reproduse mai sus, pe cari trebuie să le știe și cel mai de rând credincios. De altfel Catihismul, de care voiu vorbi mai la vale, are altă menire în școala primară.

De unde dar?

Ca la toate celelalte obiecte de învățământ așa și la Religione, când voim să îmbogățim sufletul elevilor cu cunoștințe și învățături, recurgem la **izvoarele**, din cari rezultă — fie prin obișnuire, fie prin învățământ — toate cunoștințele noastre, și anume la *natură*, la *vieața omenească* și la *descoperirea divină*.

1. Însemnătatea — deși numai în parte — a **naturii** în materie de religione este încontestabilă.

Când susțin aceasta, să nu credeți, că mă iau după pedagogii moderni. Nu. Urmez pedagogului pedagogilor, Domnului nostru Isus Hristos. El recurge la *natură* când, vrând să propună ucenicilor săi învățătura „Dumnezeu poartă grijă de lume”, zice: „Căutați la păsările cerului, că nici nu samănă, nici nu seceră, nici nu adună în grânare, și Tatăl vostru cel cereș le nutrește. Au nu sunteți voi mai mult decât acestea?.. Priviți crinii câmpului cum cresc; ei nu se ostense, nici nu torc; iar eu zic, că nici Solomon în toată mărirea nu s'a îmbrăcat ca unul din aceștia... Deci dacă Dumnezeu așa îmbracă iarba câmpului... au nu cu mult mai vărtos pe voi?” (Mt. 6, 26—30).

2. Am zis, că al doilea izvor de cunoștințe e **vieața omenească**. Din *vieața omenească* putem considera ca izvor de cunoștințe pentru Religione numai lucrările religioase-morale ale omenimei. Aceste lucrări pot fi privite — *direct* — când se săvârșesc în familie, în societate, în biserică etc. și pot fi reprezentate elevilor — *indirect* — prin istorisiri.

Și Isus Hristos recurge la „*vieața omenească*”, *privită direct*, ca să scoată învățătura „Se fim umiliți”, când, ca domn și învățător, spală picioarele învățăceilor (Io 13.—4 ss., Lc 22, 26 ss.), sau învățătura „Aduceți jertfă din ce aveți cu inimă curată”, când atrage atențiunea lor la Văduva săracă și darul ei (Lc. 21, 1—4).

Apoi Isus Hristos recurge la „*vieața omenească*”, *privită indirect*, adecă prin istorisiri, când voind să scoată învățătura „Dumnezeu iartă pe ceice se pocăesc” istorisește parabola Fiului rătăcit (Lc. 16, 11—32); sau voind să scoată învățătura „Iertați păcătoșilor voștri, dacă voiți, ca Dumnezeu să ierte păcatele voastre”, istorisește parabola Servitorului nemilos (Mt. 18, 29—35).

Dar precum natura, așa și *lucrările religioase-morale privite direct* sunt numai ajutoare ale învățământului religios și nici decât materie de învățământ a Religiei — într'alte și din cauza, că din aceste izvoare de cunoștințe nu putem scoate toate cunoștințele și învățăturile bisericesti, cari sunt temelia caracterului religios-moral — de aceea trebuie să recurgem — în învățământ — la *lucrări religioase-morale istorice*, fie ele fictive, cum sunt istorioarele religioase-morale și parabolele, fie adevărate. Lucrări de acestea și per excelentiam potrivite scopului nostru aflăm cu prisosință în Biblie și în *vieața bisericii*, ce cuprinde tot odată și

3. **Descoperirea divină**, la care de nenumărate ori se provoacă și Domnul nostru Isus Hristos (Io 7, 16 etc).

Deci al *doilea lucru*, ce trebuie să-l fac, ca propunător de Religione, este, ca din manualele de istorioare simple, biblice și bisericesti, să aleg și se predau elevilor mei acele istorioare, din cari se pot scoate și abstrage cunoștințele și învățăturile bisericesti, constatate ca indispensabile pentru elevii mei, respective pentru formarea unei conștiințe religioase-morale a acestor elevi.

Mai sus am stabilit câteva cunoștințe și învățături bisericesti pentru elevii mei. Acum să aleg istorioarele, din care se scot și abstrag acele cunoștințe și învățături. Toate acestea le găsec în istorioara biblică „Săracul Lazar și bogatul”. (Lc. 16, 14—31).

La scoaterea și abstragerea cunoștințelor și învățăturilor amintite, purced în chipul următor:

După ce am predat istorioara „Săracul Lazar și bogatul”, trec la explicarea ei anăunșită. O explic conlucrând cu elevii în chipul următor:

1. *Vieața de pe pământ a bogatului și a săracului.*
 Cum a trăit bogatul în această lume? Cum se îmbracă el în fiecare zi? (În hainele cele mai frumoase și scumpe: porfir și vison).

* După o lecție practică a lui P. Biserica.

Cum numim noi pe omul, care caută să se îmbrace totdeauna în hainele cele mai scumpe? (Fălos, îngâmfat). Ce fel de om era aşadar bogatul din istoria? (Bogatul era fălos, îngâmfat). Cum era locuinţa lui pe din afară şi pe dinlăuntru? (Casă mare, frumoasă; mobilă scumpă). Cum era împrejurimea casei lui? (Curte şi grădină mare şi frumoasă, ş. a.). Pentru aceasta nu-l putem învinui pe bogat; dar gândiţi-vă cum trăia el? Ce ne spune istorioara în privinţa această? (Se veselia în toate zilele luminată. Cum se veselia el? (Mâncări şi beuturi alese, oaspeţi, muzică, dans, glume). Pentru ce făcea bogatul toate acestea? (Ca să se simte bine, să fie fericit). În dorinţa sa de a-şi petrece viaţa în plăcere, bogatul a uitat de cineva, căruia el trebuia să-i fie recunoscător şi mulţămitor pentru bogăţiile, ce i-a dat; anume? (Bogatul nu s'a gândit la Dumnezeu, care i-a dat bogăţiile, ci a uitat cu totul de el). Cum se numeşte un astfel de om? (Nerecunoscător, nemulţămitor şi necredincios). Ce fel de om era aşadar bogatul?... Dacă ne mai gândim apoi, cum s'a purtat bogatul faţă de săracul Lazar, ce mai aflăm? Dumnezeu a pus pe Lazar înaintea uşii bogatului, ca să-l vadă în toată ziua şi să-i aducă aminte de datorinţe, ce le are faţă de cei săraci (anume?). Dar bogatul cum se poartă în această privinţă? (El trece pelângă sărac, nu odată, ci ani de-a rândul în fiecare zi, fără să-l ajute cu ceva). Celce face aşa, ce fel de inimă are? (Inimă impietrită, fără nici un pic de bunăvoinţă şi de iubire). Ce fel de om era aşadar bogatul? — Spuneţi-mi acum toate însuşirile bogatului? (Bogatul era fălos, îngâmfat, necredincios, nerecunoscător şi nemulţămitor faţă de Dumnezeu, cu inimă impietrită, fără nici un pic de iubire faţă de săraci).

Cum trăia săracul Lazar? Cum era îmbrăcămintea lui? (Învechită, ruptă). Cum era locuinţa lui? (Nu avea unde să-şi plece capul, dormea pe drum, alături cu câinii, cari îi lingeau bubele). Cu ce se hrănea el? (Cu ce căpăta dela alţii, de cele mai multe ori nu avea ce să mănâce). Pe lângă acestea mai suferia şi dureri mari, pentru că — (Era plin de bube). Atăta sărăcie şi suferinţă era pe capul bietului Lazar, iar în apropierea lui era atăta bogăţie şi voie bună... Cei mai mulţi săraci şi bolnavi, când văd bogăţia şi sănătatea altora, îi invidiază, îi urosc pe aceştia şi cârtesc (vorbesc rău) încontra lui Dumnezeu... Dar Lazar nu invidia, nu ură pe bogat; despre o singură dorinţă a săracului ne spune istorioara, anume? (Să se sature din sfărâmăturile, ce cădeau dela masa bogatului). Altcum toate durerile, toate năcăzurile le-a purtat cu răbdare şi cu nădejdea, că Dumnezeu se va îndura de el şi-l va scăpa de suferinţe. Ce ziceţi despre un astfel de om? (Are credinţă şi nădejde în Dumnezeu şi are inimă bună, care nu invidiază şi nu ureşte pe nime).

2. *Vieaja după moarte a bogatului şi a săracului.* Cum s'au sfârşit suferinţele lui Lazar? (Prin moarte). Dar cu moarte s'a sfârşit şi vieaja desfătă a bogatului. Pentru Lazar moartea era o mângâiere; de ce? (Prin moarte el a scăpat de sărăcie şi de dureri). Dar pentru bogat moartea a fost foarte grea, pentru că el trebuia să se despartă de multe bucuri de pe acest pământ, anume? (Trebuia să-şi părăsească averile, banii, casa frumoasă, mâncările şi beuturile alese, hainele scumpe ş. a.). Ce ne spune istorioara despre înmormântarea lui Lazar? (Nimic). Descrieţi-mi voi înmormântarea lui Lazar? (O înmormântare simplă, fără neamuri şi fără prieteni în jurul coşciugului). În mormântarea bogatului? (Cu paradă mare, însoţit de prieteni şi neamuri). După înmormântare atât trupul bogatului cât şi al săracului au avut aceeaşi soartă; anume? (Au putrezit în pământ). Dar cu moartea nu s'au sfârşit toate. Pentru sufletele lor a început o viaţă nouă: vieaja după moarte. Ce fel de vieaja a avut săracul după moarte? (Sufletul lui a fost dus la locul de ferice, unde petrec sufletele dreptilor în frunte cu Avram). Acolo „nu este durere, nici scârbă, nici suspinare“, ci ferice veşnică. Ce fel de vieaja a avut bogatul după moarte? (Sufletul lui ajunge în iad, la locul de chinuri, unde nu-l mai pot însoţi bogăţiile lui pământeşti). Săracul Lazar ajunge în raiu nu pentru că a fost sărac, şi bogatul ajunge în iad nu pentru că a fost bogat, ci-? (Săracul Lazar ajunge în raiu, pentru că a avut credinţă şi nădejde în Dumnezeu şi a avut inimă bună; iar bogatul ajunge în iad, pentru că bogăţia l-a făcut să uite de Dumnezeu şi de săraci). Ce dorinţă are bogatul ajuns în chinuri? Ce cere el dela Avram? (Să-i trimită pe Lazar, ca să-i răcorească limba cu un strop de apă). Ce-i răspunde Avram? („Fiule, adă-ţi aminte...“). Ce însemnează răspunsul lui Avram? (Tu ai luat cele bune în vieaja de pe pământ, fără să fi meritat; iar Lazar a luat cele rele pe pământ, deasemenea fără să fie meritat. Acum în vieaja după moarte, Lazar e răsplătit cu ferice, pentru că a avut credinţă în Dumnezeu şi inimă bună faţă de oamni; iar tu te chinuieşti, pentru că ţi-ai lipsit acestea). Ce mai cere bogatul dela Avram? (Să trimită pe Lazar la cei cinci fraţi, ce-i are bogatul pe pământ şi să le spună să numai facă ce a făcut el, ci să-şi îndrepteze vieaja). De ce nu împlineşte Avram această cerere a bogatului? (Ceice nu ascultă poruncile lui Dumnezeu scrise de Moise şi proroci aceia nu vor asculta nici dacă ar învia cineva din morţi şi ar merge la ei să-i înveţe).

Rezumat. Care a fost viaţa bogatului şi a săracului pe pământ şi după moarte? (Pe pământ bogatul a trăit în desfătă, fără credinţă în Dumnezeu şi fără fapte bune; iar săracul Lazar a trăit în suferinţă, dar a avut inimă bună şi credinţă în Dumnezeu. După moarte, bogatul a ajuns la iad în chinuri iar săracul Lazar în raiu la ferice).

După explicarea aceasta (căreia pedagogii moderni îi sîc: Aprofundare religioasă-morală sau Analiză psihologică) urmează abstragerea cunoştinţelor şi învăţăturilor bisericeşti. Abstragerea se face în chipul următor:

a) În parabola predată am văzut doi oameni, cari se deosebesc foarte mult unul de altul; anume? (Un bogat şi un sărac). Unul dintre ei a căutat să-şi facă vieaja de pe pământ plăcută, s'au cu alte cuvinte să fie fericit; care a fost acela? (Bogatul). Cum a căutat bogatul să fie fericit pe pământ? (Îmbrăcăminte, mâncări alese, veselie). El a uitat de o altă vieaja? — (De vieaja după moarte). Bogatul a fost fericit aici pe pământ, nu însă şi după moarte. Asămănaţi în această privinţă pe săracul Lazar cu bogatul. Cum a căutat săracul Lazar să fie fericit pe pământ? (Răbdare, credinţă în Dumnezeu, mulţămire cu sine şi cu soartea sa). Cum a fost vieaja după moarte a săracului Lazar? (Fericită). Săracul Lazar a fost fericit şi pe pământ (pentru că a fost mulţămît cu sine şi cu soartea sa) şi după moarte (pentru că a avut parte de vieaja veşnică). Cu cei doi oameni din parabolă se aseamănă fiecare om de astăzi, pentru că fiecare om doreşte să fie fericit. Cu care dintre cei doi trebuie să ne asemănăm noi întru toate ca să fim fericiţi? (Cu săracul Lazar). Anume? (Aici pe pământ să fim mulţămiţi cu noi înşine şi cu soartea, şi să viejuim aşa, ca după moarte să avem parte de vieaja veşnică).

Rezumat.

1. *Ce doreşte fiecare om?* — Fiecare om doreşte să fie fericit.
2. *Care om este fericit?* — Fericit este omul, care aici pe pământ este mulţămît cu sine şi cu soartea sa, iar dincolo de mormânt are parte de vieaja veşnică.

b) De ce n'a fost fericit bogatul (de ce a ajuns el în iad)? N'a ascultat poruncile (cuvântul, lui Dumnezeu, adică n'a ascultat de Moise şi proroci — scrierile lui Moise şi ale prorocilor, cari se numesc cărţile Testamentului vechiu şi cuprind cuvântul lui Dumnezeu descoperit (arătat) oamenilor înainte de Hristos. Cuvântul lui Dumnezeu = adevărurile descoperite de Dumnezeu oamenilor pentru fericeirea lor). Cari lucruri bune nu le-a făcut bogatul? (N'a ajutat pe cei lipsiţi, n'a avut credinţă în Dumnezeu). Asămănaţi în această privinţă pe săracul Lazar cu bogatul. De ce a fost fericit săracul Lazar? (A ascultat şi a păzit cuvântul lui Dumnezeu). Anume? (A avut credinţă în Dumnezeu, a avut inimă bună). Cum putem noi fi fericiţi? (Dacă ascultăm şi păzim cuvântul lui Dumnezeu).

Rezumat.

3. *Cine poate fi fericit?* — Fericit poate fi celce ascultă şi păzeşte cuvântul lui Dumnezeu.

4. *Ce înţelegem sub cuvântul lui Dumnezeu?* — Adevărurile descoperite de Dumnezeu oamenilor pentru fericeirea lor.

5. *Unde se află cuvântul lui Dumnezeu descoperit oamenilor înainte de Hristos?* În scrierile lui Moise şi ale prorocilor, cari scrieri se numesc Testamentului vechiu.

c) Ce s'a întâmplat cu bogatul şi cu săracul Lazar la moarte? (Sufletul s'a despartit de trup, trupul s'a îngropat în pământ, iar sufletul a fost judecat de Dumnezeu şi răsplătit după faptele făcute pe pământ). Ceiace s'a întâmplat cu săracul Lazar şi bogatul la moarte, se întâmplă la moartea fiecărui om; anume? (Sufletul se desparte de trup; trupul intră în pământul, din care a fost luat, iar sufletul merge la Dumnezeu, ca să fie judecat după faptele sale). Cum se întâmplă judecata? (Buni — răi, drepti — păcătoşi, răsplătit — pedeapsă, raiu — iad, ferice — chinuri).

Rezumat.

6. *Ce se întâmplă cu omul, când moare?* — Sufletul omului se desparte de trup; trupul intră în pământul, din care a fost luat, iar sufletul merge la Dumnezeu.

7. *Pentru ce merge sufletul la Dumnezeu?* — Ca îndată după moarte să fie judecat şi să primească răsplătit sau pedeapsă pentru faptele, ce le-a făcut în trup.

8. *Ce răsplătit primesc sufletele dreptilor?* — Sufletele dreptilor se bucură în cer de o ferice amăsurată faptelor lor bune.

9. *Ce pedepse primesc sufletele păcătoşilor?* — Sufletele păcătoşilor merg în iad, unde este durere, scârbă şi suspinare.

d) Ce dorinţă avea sufletul bogatului în iad? (Să i-se uşureze chinurile). Cum a încercat el să scape din chinuri? (A rugat pe Avram). De ce n'a căutat el însuşi să scape de chinuri? (N'a putut). Ce dorinţă au sufletele tuturor oamenilor, cari ajung la iad? (Să scape de acolo sau să li-se uşureze chinurile). Ce pot face sufletele morţilor pentru mântuirea lor de munci? (Nimic). Ce putem face noi pentru mântuirea sufletelor celor morţi? (Rugăciuni, jertfe).

Rezumat.

10. *Pot sufletele morţilor face ceva pentru mântuirea şi fericeirea lor?* — Nu; credincioşii vii însă le pot ajuta prin rugăciuni şi jertfe.

În chipul acesta am abstras, din parabola „Săracul-Lazar şi bogatul“, cunoştinţele şi învăţăturile bisericeşti reproduse mai sus ca alese şi subtrase în Catihism. (Urmează).

Vizitațiunea canonică din jurul Detei.

(Urmare și sfârșit)

Banloc.

La ora 4 p. m. P. S. Sa și suita Sa, însoțiți de dl deputat P. Rămneanțiu, primpretorele V. Boleanțiu, pretorele P. Baba, secretarul și primarul din Deta, pleacă spre Banloc. Se mai atașează convoiului: dna Boleanțiu și fiul dsale Valeriu, dna și dl C. Gherga, preoții P. Bizerea, T. Mărgineanțiu, T. Bogdan, I. Fărcaș și alții, a căror nume îmi scapă.

În fruntea unui impozant convoi se apropie P. S. Sa de hotarul comunei, unde îl așteaptă 50 călăreți și 32 trăsură încărcate cu popor, bărbați și femei. Dl primpretore Dr. Mezin salută și binevențează pe Arhiepiscopul în numele administrației din plasa Ciacova, pe a cărei teritoriu am călcat și-i pune la dispoziție o trăsură trasă de 4 cai negri ca patru soimi.

Convoiul se pune în mișcare: în frunte călăreții, în prima trăsură primpretorele cu primarul comunei, după care urmează trăsura Prea Sfințitului, apoi rând pe rând celelalte trăsură. Curând ajungem în comuna aceasta fruntașă, care cu casele-i frumoase și curate așteaptă în haine de sărbătoare pe Arhiepiscopul său. N'au lipsit nici aici frumoasele covoare și cilimuri, cari împodobiau ferestrele și porțile caselor. Și aici se înalțau cu mândrie 2 porți triumfale, de pe cari fălăia mândrul nostru tricolor.

Înainte bisericii, care e mare și frumoasă ca și o catedrală, așteaptă mulțimea poporului, corul, copiii îmbrăcați în stihare cu sfeșnice și ripizi și preoțimea îmbrăcată în ornate, care prezintă Arhiepiscopului sf. cruce, sf. evanghelie și icoana hramului. Prea Sfințitul este condus cu litia în sf. biserică, unde intrând în sf. altar, cercetează cu deamănuntul cum sunt păstrate sf. părțile, antimisul și vasele sfințite, apoi iese afară și-și ocupă locul în tronul arhieresc.

Se începe vecernia. Celebrează protopresbiterii: A. Ghidiu și Aug. Ghilezan, preoții: R. G. Ancușă, A. Maghețiu din Togir, T. Cocora din Partoș, Mureșean al locului, I. Fărcaș din Percosova, N. Burdea din Gaiul mic, T. Mărgineanțiu din Opațița și diaconul M. Rădoi. Cântările de strană le cântă deputatul P. Rămneanțiu și directorul de bancă C. Gherga, iar responsoriile le dă foarte frumos și înalțător corul din loc, sub conducerea învățătorului Petru Chiu.

La finea vecerniei preotul Eliseu Mureșean binevențează pe P. S. Sa. Prea Sfințitul îi răspunde cu o deosebită însuflețire. Văzând arhiepiscopul această biserică mare, se vede îndemnat să dea credincioșilor sfaturi potrivite, cari să-i facă să persevereze și pe mai departe în credința străbună și în alipirea față de biserică și școală, ale cărei rezultate cu atâta bucurie le vede astăzi. Cuvântarea a fost ascultată cu mult interes și a produs efect bun între popor.

După vecernie P. S. Sa dimpreună cu suita Sa se duce la locuința preotului, unde primește omagiile preoțimei din tractul Ciacovei, în numele căreia vorbește protoiereul Aug. Ghilezan, carele îi mulțumește pentru munca depusă din prilejul acestei vizitațiuni și-l roagă, ca la anul viitor tot în tractul Ciacovei să continue cu vizitațiunea canonică. S'a mai prezentat la Prea Sfințitul, pentru a-și exprima omagiile: preotul romano-catolic, a cărui nume îmi scapă și baronul Rosner, administratorul bunului contelui Karácsnyi din Banloc, cu cari P. S. Sa s'a întreținut mai mult timp. Însoțit de secretarul

consistorial, de primpretorele Dr. Mezin și de preotul locului, — Prea Sfințitul face apoi vizite la onorațiuni și la mai mulți poporeni.

După vizite Prea Sfințitul se întoarce iarăși la locuința preotului, unde se face revizia oficiului parohial.

Terminându-se și revizia, doamna casei ne servește o mică gustare, la care au fost mai mulți invitați. Doamna preoteasă era cam supărată, că ne grăbim. Însă afară e deja întunec, căci sunt aproape orele 8 și așa ne grăbim să ne întoarcem la Deta, unde în ospitala casă a dlui V. Boleanțiu, în cinstea P. S. Sale, se pregătește o mare cină de adio, la care au fost invitați mai mulți oaspeți. La friptură P. S. Sa rostește un frumos toast pentru doamna și dl Boleanțiu, cărora le aduce mulțumirile Sale atât pentru buna primire și găzduire, cât și pentru dragostea, alipirea și viul interes cel poartă s. noastre biserici și așezămintelor ei. Le împărtășește apoi binecuvântarea Sa arhierescă, implorând darul lui Dumnezeu asupra lor, asupra copiilor lor și asupra rostului casei lor.

Am petrecut iarăși câteva momente plăcute în această creștinească și ospitală casă. Deși doamna casei nu voia să ne lase încă să plecăm, totuși, fiind timpul înaintat, P. S. Sa, după orele 11, ridică masa și cu toții plecăm la ale noastre, ca să ne odihnim, căci terminată fiind vizitațiunea canonică, mâne zi în zorile zilei trebuie să luăm trenul, ca să ne întoarcem la Caransebeș.

Luni, în 18 Septemv. (1 Oct.), la orele 5 a. m. P. S. Sa împreună cu suita Sa și însoțit de dl deputat P. Rămneanțiu, și de primpretorele V. Boleanțiu se îndreaptă spre gară, unde așteaptă vagonul special, care să ne ducă până la Caransebeș.

Preotul P. Bizeria al locului, pretorele P. Baba, secretarul și primarul comunal din Deta încă și-au ținut de datorință să fie de față la plecarea Arhiepiscopului și să-l salute. P. S. Sa s'a întreținut foarte afabil cu dânsi, și le-a mulțumit încă odată pentru ostenețele avute.

Dl primpretore V. Boleanțiu se urcă în tren cu noi și însoțește pe P. S. Sa până la Voitec, până la marginea plasei sale. La despărțire Prea Sfințitul vădit emoționat, își ia rămas bun dela acest bun creștin și distins primpretore, care ar face fală oricărei plase din România mare.

La Timișoara ne părăsește și dl deputat P. Rămneanțiu, căruia și la acest loc ținem să-i aducem laudă pentru zelul creștinesc și viul interes ce-l arată sftii noastre biserici și așezămintelor ei și de care a dat o nouă dovadă și în întreg decursul vizitațiunii canonice.

* * *

Plin de bucurie a sosit Prea Sfințitul la reședința Sa, căci această vizitațiune canonică a fost un nou prilej de a se convinge, că credința străbună nu va pieri din inimile oilor sale cuvântătoare. Și dacă pe alocurea ea a fost amorțită, a fost destul, ca oile să auză glasul Arhiepiscopului și îndată a și început să radieze focul cel sacru al credinței neclătite către biserică strămoșească.

Învățăturile dulci și blânde ale Prea Sfințitului au căzut pe pământ bun, căci semne vădite au arătat, că credincioșii din jurul Detei cunosc și și ascultă glasul adevăratului lor Arhiepiscop.

Rap.

Noul proiect de lege pentru organizarea Bisericii Autocefale Ortodoxe Române.

Art. 1. — Biserica Autocefală Ortodoxă Română, una, sfântă, sobornicească și apostolească este și rămâne — în temeiul hotărârei unanime a organelor de cădere — nedespărțită, biserică dominantă și națională a statului român, păstrându-și unitatea dogmelor cu toate bisericile ortodoxe surori.

Ea cuprinde:

I. *Mitropolia Ungro-Vlahiei*, cu Eparhiile: a) Arhiepiscopia Bucureștilor; b) Episcopia Râmnicului-Noului Severin; c) Episcopia Buzăului; d) Episcopia Argeșului; e) Episcopia Constanței.

II. *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, cu Eparhiile; a) Arhiepiscopia Iașilor; b) Episcopia Romanului; c) Episcopia Hușilor; d) Episcopia Dunării de Jos.

III. *Mitropolia Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului*, cu Eparhiile; a) Arhiepiscopia Albeilulia și a Sibielui; b) Episcopia Aradului, Ienopolei, Halmagiului, și a părților din Banat; c) Episcopia Caransebeșului; d) Episcopia Oradiei-mari; e) Episcopia Vadului, Feleacului și Clujului; f) Episcopia Timișoarei.

IV. *Mitropolia Moldovei de Sus*, (Bucovina), cu: a) Arhiepiscopia Cernăuților; b) cu episcopiiile ce se vor înființa.

V. *Mitropolia Moldovei dintre Prut și Nistru (Basarabia)*, cu:

a) Arhiepiscopia Chișinăului cu episcopiiile: b) Hotinul; c) Cetatea Albă-Ismailul.

Episcopiiile noi se vor înființa de biserică în înțelegere cu statul.

Art. 2. — Biserica Ortodoxă Română, ca biserică autonomă după dreptul canonic, recunoscută în Constituția țării, își reglementează, conduce și administrează, prin organele sale proprii, toate afacerile sale bisericești, școlare, fundamentale și epitropești, cu observarea legilor statului.

Art. 3. — Părțile constitutive ale bisericii sunt: I. Mitropoliile; II. Arhiepiscopiiile și Episcopiiile; III. Mănăstirile; IV. Protopopiiile; V. Parohiile.

Art. 4. — În limita statutului pentru organizarea bisericii, stabilit de organele bisericești în drept, fiecare parte constitutivă a bisericii are dreptul a-și reglementa, conduce și administra — independent de altă parte constitutivă de acelaș grad — toate afacerile sale, iar prin reprezentanții săi fiecare parte inferioară participă la lucrările organelor superioare.

Art. 5. — În fruntea bisericii, ca autoritatea cea mai înaltă și ca suprem for, stă Sf. Sinod. El rezolvă toate chestiunile bisericești de orice natură, care după canoane, legi și regulamente speciale intră în competența lui.

Art. 6. — Pe lângă Sf. Sinod funcționează în viața administrativă, culturală-școlară, fundamentală și epitropească a bisericii corporațiuni, constituite în parohii de bărbații majori, iar în celelalte părți constitutive ale bisericii din reprezentanții clerului și ai poporului, în proporție de 1/3 clerici și 2/3 mireni.

Corporațiunea centrală este congresul național bisericesc, compus din reprezentanți ai tuturor Mitropoliilor și având dreptul de a statua în cadrele legii și ale statutului de organizare normele pentru întreaga biserică a țării.

Fiecare eparhie are o adunare eparhială, fiecare protopopie o adunare a protopopiei și fiecare parohie o adunare parohială.

La temelia constituirii acestor adunări stă votul universal al tuturor bărbaților majori. Alegătorii din parohii, formând adunări parohiale, grupate pe circumscripții electorale, aleg pe membrii mireni ai adunărilor din protopopii; iar pe reprezentanții clerului îi trimit în aceste adunări colegiile preoțești. Pe membrii adunării eparhiale îi delegă adunările protopopești. Congresul național bisericesc se constituie din delegații adunărilor eparhiale.

În Mitropolia Ardealului adunările eparhiale, ale protopopiei și parohiale sunt sinoadele eparhiale, protopopești și parohiale și se constituie toate prin alegeri directe.

Pentru conducerea, administrarea și reglementarea afacerilor speciale ale Mitropoliei Ardealului indeosebi și pentru organizarea internă a acestei Mitropolii în cadrele legii și ale statutului de organizare, se constituie tot prin alegeri directe congresul său mitropolitan, care din partea sa delegă membrii săi în congresul național bisericesc.

Toate aceste corporațiuni își aleg, ca organe executive, câte un consiliu pentru conducerea și administrarea afacerilor respective.

Art. 7. — Instanțele judecătorești și disciplinare pentru clerici sunt;

Consistorul spiritual eparhial la fiecare Arhiepiscopie și Episcopie ca prima instanță;

Consistorul spiritual mitropolitan la fiecare Mitropolie existentă ca instanță de revizuire și pentru asigurarea unității de jurisprudență.

Arhiepiscopia și Episcopia pot trimite anumite chestiuni în judecata dela protopopie.

Imprecinații au înaintea tuturor instanțelor bisericești dreptul de apărător.

Întreaga procedură de urmat pentru judecarea diferitelor pricini disciplinare se va determina prin regulament special întocmit de către biserică.

Art. 8. — Toate hotărârile și dispozițiunile ce se iau de jurisdicțiile sau de autoritățile bisericești se aduc la îndeplinire prin organele bisericești. În caz de nesupunere se poate recurge la forța publică a organelor administrative sau judiciare civile.

Art. 9. — Alegerea episcopilor se face de către adunarea eparhială electorală, alegerea mitropoliților se face de către adunarea mitropolitană electorală; alegerea mitropoliților, arhiepiscopilor și episcopilor în mitropoliile Ungro-Vlaheiei, Moldovei și Sucevei se face de către congresul național-bisericesc, împreună cu adunarea eparhială.

Examinarea canonică a celor aleși se face de Sf. Sinod; iar confirmarea alegerii se face de către Rege, urmând după datinile țării investirea regală.

La Mitropolia din București vor fi doi vicari arhierici;

la celelalte mitropolii câte un vicar arhieru sau din clerul călugăresc ori mirenesc.

Art. 10. — Statul pune la dispoziția bisericii mijloacele materiale necesare pentru existența și susținerea culturii, a slujitorilor și așezămintelor ei, întrucât se va constata, că mijloacele proprii nu sunt suficiente.

Art. 11. — În scopul de a se ușura cât mai mult această sarcină a statului, și ca biserica să-și poată îndeplini cât mai bine misiunea sa religioasă, culturală și filantropică, se înființează un fond general bisericesc din averile disponibile ale bisericii, din donațiuni, din contribuțiunile aprobate de congresul național bisericesc, din venitul cărților de ritual și al icoanelor, din venitul lumânărilor de ceară, din venitul vestmintelor și odoarelor bisericești, din economiile bugetare ale „Eforiei Centrale a Bisericii Ortodoxe Române”, creată prin prezentele dispozițiuni generale, și din alte mijloace.

Cota participării fiecărei eparhii pentru alimentarea acestui fond se va stabili de congresul național bisericesc.

Art. 12. — Pentru administrarea fondului din articolul precedent, a tuturor averilor comune bisericești și a sumelor vărsate de stat, congresul național bisericesc institue — pe lângă Consiliul central — o epitropie bisericească sub numirea „Epitropia centrală a bisericii ortodoxe române”, care va fi organul executiv al Consiliului Central.

Art. 13. — Pentru constituirea și mărirea fondului general bisericesc, prevăzut la articolul precedent, se creiază și se asigură bisericii;

a) Venitul cărților de ritual și al icoanelor pentru creștinii ortodoksi;

b) Venitul fabricării și vânzării lumânărilor de ceară curată pentru trebuințele rituale ale bisericii ortodoxe;

c) Venitul confecționării și vânzării vestmintelor și odoarelor bisericești ortodoxe;

Fiecare mitropolie, arhiepiscopie și episcopie are dreptul de a înființa tipografia bisericești, fabrici și ateliere pentru fabricarea și confecționarea produselor acestor așezăminte.

Art. 14. — Se recunosc ca persoane morale și sunt considerate ca atare în sensul legilor civile: „Eforia Centrală a Bisericii Ortodoxe Române” pentru întreaga biserică, Mitropoliile, Arhiepescopiile, „Casa episcopală”, Mănăstirile, Protopopiile și Parohiile, având dreptul de a-și păstra și administra tot ce beneficează astăzi, de a-și aduna averi mobile și imobile de orice fel, de a le întrebuința pentru biserică și așezămintele ei și de a le administra prin organele lor.

Art. 15. — Învățământul religios pentru elevii și elevele de religie ortodoxă din școlile primare, secundare și profesionale este obligator cel puțin 2 ore pe săptămână în fiecare clasă și se predă de preoți sau profesori de religie anume, sub controlul bisericii și al Ministerului Cultelor.

Academiile și seminariile teologice și orice școală în legătură cu biserica stau sub conducerea autorității bisericești locale și sub controlul Sf. Sinod.

Art. 16. — Pentru toți ortodoxii din România cununia bisericească este obligatorie. Divorțul bisericesc cade în competența bisericii.

Art. 17. — Armata are preoții ei proprii în frunte cu un episcop membru al Sf. Sinod.

Preoți anumiți pot avea și penitenciarele, spitalele, orfeninatele, școlile de corecțiune, căile ferate române, etc.

Art. 18. — Edificiul bisericii și al mănăstirii, curtea lor, cimiterile, obiectele din ele și odoarele sacre sunt lucruri sfinte și nu pot fi nici vândute, nici sechestrate, nici înstrăinate pentru alte scopuri și împreună cu casele parohiale și reședințele episcopicești sunt scutite de impozite.

Art. 19. — Toate sărbătorile naționale și ale Familiei Domnitoare se vor oficia în biserică ortodoxă a statului, fără a atinge datoria celorlalte culte de a ține și ele aceste serbări în biserică lor.

Art. 20. — Statul are dreptul de control asupra instituțiilor bisericii și a organelor ei. Acest drept îl exercită în mod constituțional prin Ministrul Cultelor, sesizând autoritatea bisericescă respectivă.

Art. 21. — Personalul eclesiastic și civil, care este în serviciul bisericii și al instituțiilor ei de orice fel, se va bucura de aceleași drepturi ca și funcționarii similari ai statului, așa cum ele se vor stabili prin diferite legi de organizare sau prin statutul general al funcționarilor publici în raport cu studiile și cu slujba ce o au.

Art. 22. — Averile bisericii nu se pot confisca s'au expropria de nimeni fără consultarea autorității bisericești, fără procedură legală și fără despăgubirea echitabilă.

Art. 23. — Alăturatul „Statut pentru organizarea Bisericii Autocefale Ortodoxe Române”, alcătuit și aprobat de biserică pe temeiul principiilor cuprinse în aceste dispozițiuni generale, făcând parte integrantă din ele, va avea la rândul-i putere de lege.

În limitele acestor dispozițiuni generale congresul național bisericesc, în înțelegere cu Sf. Sinod, poate aduce statutului modificările ce va crede de cuviință, dar numai cu o majoritate de 2/3 voturi.

Art. 24. — Toate legile și regulamentele contrarii acestor dispozițiuni generale și statutului anexat la el sunt și rămân abrogate.

Votat în 17 Octomvrie 1923.

Membrii comisiunii speciale:

Miron, mitropolit primat; Pimen, mitropolitul Moldovei; Nicolae, mitropolitul Ardealului; Gurie arhiepiscopul Chișinăului; Vartolomeu, episcopul Râmnicului; Nectarie, episcopul Cetății Albe; arhim. Clement Popovici din Cernăuți; arhipresb. Dr. V. Tarnavski, prof. universitar Cernăuți; Ioachim C. Nazarie, profesor universitar București; dr. V. Seșan, rectorul universității din Cernăuți; protopop. dr. I. Lupaș, profesor universitar Cluj; preot dr. Nicolae Popescu, profesor universitar, București; Simion Mehedintzi, fost ministru, profesor universitar București; dr. Valeriu Branisce, Lugoj; dr. D. Boroianu, prof. univesitar, București.

Ș T I R I

Familia Regală în Bănat. În fine, se împlinește și vechea dorință a Bănătenilor! Poporul românesc de pe plaiurile mănoase ale Bănățului se îmbracă în haine de sărbătoare, căci desrobitorul său din lanțurile robiei de veacuri: *M. Sa Regele Ferdinand I. cu Augusta Sa Familie* sosește Duminecă, în 29 Octomv. (11 Noemv.) la Timișoara, unde va lua parte la deschiderea Politehniceii și la punerea pietrei fundamentale a teatrului orășănesc.

Cu acest prilej Suveranii vor vizita și orașele Logoj și Caransebeș. La Logoj MM. Lor vor sosi Miercuri dimineața, iar Joi la orele 4 p. m. vor sosi la Caransebeș.

Personale. Prea Sfințitul Episcop diecezan Iosif s'a întors dela București cu acceleratul de Joi dimineața.

Eri, Sâmbătă, P. S. Sa, însoțit fiind de protopresb. A. Ghidiu și diaconul M. Rădoi, a plecat la Timișoara, unde va participa la festivitățile primirei Familiei Regale.

† **Sofia Popoviciu**, soția învățătorului Filimon Popoviciu din Poiana, a răposat Joi, în 25 Octomv. a. c., în etate de 40 ani. — Odihnească în pace!

Cununie. Candidatul de preot Coriolan Roșca Duminecă, în 5/18 Noemv. a. c., își va serba cununia sa în biserica catedrală din loc cu simpatica dsoară Elena, fică văduvei Marta Jianu din Caransebeș. — Sincere felicitări!

Noul guvern. După o criză de aproape o lună de zile, dl primministru I. Brătianu a reușit să-și alcătuiască noul guvern în felul următor:

Președintele consiliului: *Ionel Brătianu*, care deține și portofoliul internelor, cu un secretar de stat administrativ și unul politic. Secretarul politic e: *G. Tătărescu*, iar secretar administrativ: *R. Franasovici*.

Ministru de finanțe: *Vintilă Brătianu*.

Ministru de agricultură: *Al. Constantinescu*.

Ministrul lucrărilor publice: *Traian Moșoiu*.

Ministru de comunicație: *Arthur Văitoianu*.

Ministru de industrie și comerț: *Tancred Constantinescu*.

Ministru de războiu: *General Mărdărescu*.

Ministrul cultelor și artelor: *Al. Lăpădatu*.

Ministrul instrucției: *Dr. C. Angelescu*.

Ministrul justiției: *G. Mărzescu*.

Ministrul sănătății publice și al ocrotirilor sociale:

N. N. Săveanu.

Ministrul muncii și cooperăției: *N. D. Chirculescu*.

Ministrii fără portofoliu: *I. Inculeț* pentru Basarabia și *I. Nistor* pentru Bucovina.

Au plecat deci din guvern d. dr. Aurel Cosma, I. Th. Florescu, V. Sasu și C. Banu.

Ședințele Sf. Sinod. Membrii Sf. Sinod s'au întrunit în prima ședință abia Joi, în 19 Octomvrie a. c. st. v., în palatul sinodul din str. Antim, sub președenția Mitropolitului primat dr. Miron Cristea.

La ședința au luat parte d-nii V. G. Ispir, secretarul general al ministerului de culte și St. Brădisteanu, directorul general al cultelor.

După citirea apelului nominal, Sinodul a luat în discuția chestiunea înființării unui cămin sinodal pentru episcopi.

În această privință a avut chiar o ofertă.

Mitropolitul primat, ca arhiepiscop al Capitalei, a oferit locul din curtea bisericii Antim, unde s'a și hotărât să se construiască acel cămin.

S'a luat apoi în discuție stabilirea titlurilor definitive a eparhiilor de Ismail, Constanța Alba-Iulia și Chișinău.

Arhiepiscopul Gurie al Basarabiei s'a împotrivit acestei hotăriri și a declarat, că nu renunță la titlul de episcop și al Hotinului până ce arhiepiscopia Chișinăului nu va fi ridicată la rangul de mitropolie.

Sinodul a hotărât apoi să intervină pe lângă guvern, ca să se accelereze lucrările pentru construirea unei catedrale la Bălți.

S'a intervenit de asemenea pe lângă ministerul de finanțe, ca veniturile epitrahirului să fie scutite de impozit.

În urmă, s'a deschis, ca chestiunea proiectului de unificare a bisericii și aceea a recăsătoriei preoților să se discute în ședința de Luni, iar Marți să vină în desbateri modificarea calendarului ortodox.

Cu acest prilej, comisiunea de specialiști își ve depune raportul în această privință.

Despre celalte hotăriri mai importante, ce se vor lua, vom ținea în curent pe cetitorii noștri.

Sfințirea bisericii din Borlovenii-vechi. Duminecă, 1/14 Octomvrie a. c., a avut loc sfințirea bisericii renovate din comuna Borlovenii-vechi. Sfințirea a săvârșit-o, asistat de 5 preoți, preotul Nicolaie Bihoi, bunul și de toți iubitul păstor sufletesc al comunei Bozovici, ca mandatar al Prea Sfințitului Episcop diecezan. Locuitorii comunei au participat cu mic și mare. Am remarcat cu multă plăcere și mulți participanți din alte sate, în frunte cu primpretorele plasei Bozovici: Dr. Popovici. Actul sfințirii a decurs cum nu se poate mai demn și sărbătorec, iar învățăturile, vorbirile pline de înțelepciune ale domnului mandatar episcopesc Nicolae Bihoi au impresionat adânc toată asistența.

Să cuvine, că la acest loc să fie accentuată activitatea și munca depusă de preotul local Timotei Borchescu, până ce această comună, atât de săracă, și-a putut vedea visul împlinit. Numai dacă vom lua în considerare scumpețea enormă și greutatea de tot felul, cu cari avem de luptat în viețată zilnică, vom putea aprecia în ade-

vărata ei valoare munca desinteresată, depusă de acest modest preot al bisericii noastre ortodoxe. Dar nu putem lăsa neamintit nici ajutorul prețios acordat de fruntașul din Valea-Almăjului și fiul comunei: maiorul i. r. Romulus Boldea, care nu lipsește delă nici o manifestație națională-culturală din ținutul nostru și care, prin jertfele aduse în interesul bisericii din satul său natal, și-a manifestat din nou iubirea sa pentru biserica noastră strămoșească. În fine merită toată recunoștința pentru concursul lor inimos: primăria satului, în frunte cu harnicul primar Pavel Borchescu; delegații comitetului parohial: Martin Cărăba, Pavel Moți și Iancu Moți; epitropia bisericii și corul, condus de primcodreanul Ilie Ienea.

Un participant.

Comemorarea unirei Banatului și Ardealului cu țara mamă. Sărbările din graniță. Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român prin un circular a dispus, ca ziua de 1. Dec. să se sărbeze cu toată demnitatea în toate satele și cătunele noastre.

Despărțământul Orșova, de sub conducerea dlui loc. col. *Lazar Gamber*, a decis, că în afară de aceste sărbări pe sate, să se țină și o sărbare comună în Orșova, la care să fie invitate a participa în primul lor despărțământele din graniță: *Caransebeș, Teregova și Bozovici*, precum și toate societățile culturale din *Severin*.

Anunțăm cu multă plăcere, că decisul desp. Orșova a fost aprobat de președintele *Vasile Goldiș*, care încă va participa, exprimându-și dorința, ca să-se țină o ședință festivă, comună a tuturor despărțământelor din granița noastră.

În vederea întrunirii tuturor intelectualilor din graniță, precum și a unui numeros public de țărani, meseriași și negustori, se va aranja și o *șazătoare culturală* cu coruri și disertații, jocuri naționale etc.

Programul detaliat se va anunța din bună vreme prin toate ziarele din Banat și București.

Deja și-au anunțat participarea mai mulți fruntași ai culturii noastre naționale, — așa că sărbarea delă Orșova va fi de o însemnătate prețioasă și va fi o demnă urmare a manifestațiilor delă adunarea generală a „Astrei” din Timișoara.

La 2. Dec. se va organiza despărțământul *Moldova nouă*, fiind cu aceasta încredințat de către comitetul central pâr. *Buracu*. Și aici va participa atât dl președ. *Vasile Goldiș*, cât și o delegație a despărțământelor întrunite la Orșova.

Comitetul din Orșova, alcătuit din dnii loc. col. *Gamber*, pâr. *Dure*, dr *Pascu*, direct. *Morariu*, etc. lucră cu zor, ca sărbările se reușească pe deplin.

Toți avem datoria să participăm — cu sufletul curat — lăsând ori-ce patimă la o parte, pătrunși de dragoste de neam, țară și lege.

Sub drapelul culturii naționale ale bătrânei „Astra” să ne înșiruiim cu toții, formând o armată puternică culturală dealungul frontierei politice, care cu dragostea noastră se va lărghi până unde graiul românesc se aude.

În chestiunea frontierei româno-juugoslavă. Parlamentarii bănățeni din circumscripțiile electorale delă frontiera româno-juugoslavă s'au prezentat d-lui ministru de externe I. G. Duca și au arătat dlui ministru, că cedarea comunelor *Modoș și Pardani*, în schimbul com. *Jombolia* (șvâbească-maghiară) și *Iam* (românească) este dezavantajoasă pentru România, din punct de vedere național și politic.

Ei au protestat și au cerut, ca acest schimb să nu se ratifice. Și dacă e necesar să se facă rectificarea de graniță, să se facă în schimbul comunelor cu populație românească, nu în felul cum s'a procedat cu cele două comune, în care predomină elementul minoritar.

Aviz. Librarul-editor *Pavel Suru* din București, *Calea Victoriei 73*, va tipări „*Istoria bisericii universale*” a învățatului și de curând decedatului prof. *Eusebie Popovici* delă faculteologică din *Cernăuți*, revăzută de autor și tradusă și complectată de *Î. P. S. Atanasie Mironescu*, fost Mitropolit Primat. Lucrarea va apare în 2 volume mari, care va costa aproximativ 200 lei amândouă. Editorul roagă pe *P. C. preoți*, instituțiile și persoanele doritoare de a o avea, să se înscrie din vreme cu numărul de exemplare ce vor să aibă, pentru că să știe în câte exemplare poate fi scoasă lucrarea. Înscrierile vor fi însoțite de un acout de 100 lei.

Guvernul sovietic dăruiește musulmanilor manuscrisul Coranului. Coranul lui *Osman*, care este privit ca una din cele mai sfinte relicve ale islamului și care pe vremea cuceririi Turkestanului de către Ruși fusese transportat la *Petrograd*, a fost înapoiat acum celei mai înalte autorități religioase a Turkestanului.

O delegație specială a fost trimisă la *Petrograd*, ca să ia cartea în primire.

Să bea prea mult. O delegație de podgoreni și de fabricanți de beuturi spirtuoase din *Basarabia* a prezentat d-lui ministru de finanțe un memoriu, în care se arată excesele fiscale făcute de comisiile de recensământ cu prilejul aplicării noii legi a impozitelor și se arată, că dacă și nouile impozite indirecte, în special taxa pe vin și alcool, vor fi sporite, atunci această înfloritoare industrie, care a adus până acum atât bogăție țării și fiseului în special, va fi expusă desorganizării și ruinei.

Dl *Vintilă Brătianu* a răspuns delegației, că rolul d-sale nu este numai fiscal, dar și social și prin noua lege a impozitelor indirecte se urmărește nu atât rezultate fiscale, cât și combaterea alcoolismului, fiindcă, a încheiat d-sa, „se bea prea mult în țara noastră!”

Concurs. Facându-se vacant pe ziua de 1 Oct. 1923 postul de diacon la capela română din *Paris*, Ministerul Cultelor și Artelor aduce în Nr. 163 al Monitorului oficial la cunoștință celor ce vor voi să ocupe acest post, concursul ce se va ține în termen de 3 luni delă data publicațiunii, adecă delă 20 Octomvrie n. 1923.

Concursul va constă din probe, fie luate din teologia istorică, fie din cea sistematică sau practică, cum și din un examen din cântările, tipicul și slujba bisericească. Probele de teologie vor fi atât scrise, cât și orale. Cele orale candidații le vor pregăti cu 24 ore înainte de a fi susținute. Concursul se va ține la București la Sf. Mitropolie a Ungro-Vlahiei. Înscrierile se vor face la Minister.

CALENDARUL “ ”ROMÂNULUI

pe anul 1924

cu un conținut bogat și ilustrații frumoase va apare în scurt timp în editura

**TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA DIECEZANA
CARANSEBEȘ**

Cei dornici de revânzare să anunțe cu cartă poștală câte exemplare voesc.

Revanzătorii primesc un rabat de 20 %.
Expediția să face în ordinea comanda. — Grăbiți deci și comandați acest calendar cunoscut de toți.

AVIZ! LA LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA
DIECEZANĂ din CARANSEBEȘ

**AU SOSIT DIFERITE
OBIECTE BISERICESTI
CĂDELNIȚI,**

Candele, potire,
discuri, stelute,
sfeșnice, etc.

AVIZ!

Se aduce la cunoștință comunelor bisericesti, preoților, și protopopiatelor, că la Librăria Diecezană Caransebeș

se află toate **tipăriturile** necesare pentru socoțile și agendele bisericesti, în forma prescrisă de Ven. Consistor.

Tipografia și Librăria diecezană.

Redactor responsabil: Romulus G. Ancușa.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoștință On. public, că în Strada Traian Doda Nr. 395 (lângă cancelăria Dlui Dr. Morariu) am deschis un

ATELIER DENTAR

— Cu toată stima —

FERDINAND BÖMGHIS
DENTIST, CARANSEBEȘ.

6-6

O MOARĂ

în Armeniș, cu 2 petri, un valz, o mașină pentru cioclozi (tuluji) și o mașină de treierat se vând din mâna liberă

JIVA FILIMON

ARMENIȘ.

3-3

A APĂRUT

în editura „Librăriei diecezane” Caransebeș și P. SURU București

PENTRU NEAM ȘI LEGE

patruzeci cuvântări de învățătură împotriva adventiștilor și baptiștilor

de diaconul Dr. Gheorghe Comșa, subdirector general în Ministerul Cultelor și Artelor. Prefață de Prof. Dr. I. Mihălcescu. Cu aprobarea Consistorului superior bisericesc și a Sf. Sinod și cu binecuvântarea Î.P. Sf. Mitropolit al Ardealului. Prețul 35 Lei.

Tiparul și editura Tipografiei diecezane în Caransebeș.